

Dimarts **4 de juliol**. 21 h. / Claustre del Monestir de sant Daniel

ROLF LISLEVAND

TIORBA | GUITARRA BARROCA

PROGRAMA

La Mascarade

Música francesa, italiana i espanyola del segle XVII

GASPAR SANZ

· Paradetas

G.P FOSCARINI

· Tasteggiata

FRANCESCO CORBETTA (Paris 1672)

· Folias

· Caprice de Chaconne

ANTONIO CARBONCHI

· Scaramanzia

· Aria di Firenze

ROBERT DE VISÉE

· Prelude

· Les Sylvains de Monsieur Couperin

ROBERT DE VISÉE (MS Saizenay Paris 1699)

· Prelude

· La Mascarade

· La Chaconne

· Prelude

· Passacaille

ALESSANDRO PICCININI

(Bologna 1624)

· Toccata

ANTONIO DE SANTA CRUZ

(Madrid ca.1650)

· Jacaras

· Maricapalos

HIERONYMUS KAPSBERGER

(Roma 1640)

· Canarios

· Arpeggiata

ALESSANDRO PICCININI

Giaccona

SANTIAGO DE MURCIA

· Tarantelas

G.B GRANATA

· Toccata

GASPAR SANZ (Salamanca 1674)

· Canarios

20.30 h

*Guia musical
a càrrec de
Xavier Paset*

ROLF LISLEVAND

Des d'un hotel de Versailles

Rolf Lislevand

M'he llevat aquest matí a l'habitació de l'hotel amb unes magnífiques vistes del Château de Versailles. Vaig arribar ahir al vespre i em quedaré uns dies per fer un curs amb uns estudiants que han preparat obres de Robert de Visée i Francesco Corbetta, guitarristes-compositors de la cort de Louis XIV, *le Roi Soleil*. De Visée també va ser professor de guitarra del nét del rei, qui més tard seria el seu successor.

El magnífic palau, que es presenta amb una bellesa increïble, ens recorda l'enorme sacrifici del poble francès per oferir a uns pocs els màxims privilegis. Hi ha quelcom de fascinant sobre la proporcionalitat: la música per a tiorba del segle XVII és d'una gran intimitat i és precisament en aquest subtilesa que pot ajustar-se a l'arquitectura del palau i dels jardins de Versailles. Estudiant les obres d'aquest període em vaig adonar que el Barroc musical és una expressió per ser entesa, mentre que anys més tard (durant el Classicisme i el Romanticisme) la música és presentada com a pintures per ser percebudes emocionalment.

La Mascarade és un projecte en el qual l'aparença no és la cara de veritat. Res no s'ha de prendre literalment. Tot és un joc de màscares, una processó de diferents caràcters en què les identitats queden ocultes. La música aquí no mostra el seu rostre, sinó només el filtre que porta al davant. Manté en secret la seva identitat. És l'art del suggeriment o l'angoixa de perdre l'elegància o de ser previsible.

Una part de la música d'aquest recital va ser composta i interpretada per Francesco Corbetta i el seu deixeble Robert de Visée, qui va esdevenir el guitarrista i tiorbista del Rei Sol. Francesco Corbetta va néixer a Itàlia, però va esdevenir un celebrat

virtuós fora del seu país natal. Abans d'arribar a França va treballar a la cort de Charles II, a Londres.

Robert de Visée va ser un altre dels compositors reials i va tocar la seva pròpia música a la cort; fins i tot, al dormitori del mateix rei mentre sopava o dormia. A petició del monarca tocava la guitarra mentre caminava un parell de passos darrera seu en els passejos que feia als jardins de Versailles.

En cap altre període de la història de la música l'acústica era tan considerada com en el Barroc; els mateixos instruments eren construïts en correspondència amb l'arquitectura o els espais on sonarien.

Els dos instruments triats per al recital produeixen els sons més contrastats entre els de corda polsada. De Visée escriu en el prefaci del seu *Primer Llibre per a Guitarra*: "Si les meves invencions es mostren estranyes o fins hi tot violentes amb les regles de l'harmonia, necessiteu ser pacients; això és perquè l'instrument ho està demanant a crits". La música convida a jugar diferents jocs i com a intèrpret, a cercar noves sonoritats que sedueixin i que escapen de les lògiques de la composició. La tiorba i la guitarra barroca van desaparèixer durant la primera meitat del segle XVIII, quan van caure en un profund somni de bellesa que ha durat més de 200 anys.

Tornant a l'hotel de Versailles prenc una copa d'excel·lent vi negre francès i després toco la *Sarabande en Si menor* abans d'anar a dormir. *Sweet dreams my lute*.

ROLF LISLEVAND

Rolf Lislevand va néixer a Oslo i és un reconegut intèrpret d'instruments de corda pinçada com ara el llaüt, la viola de mà, la mandolina o la tiorba. Està especialitzat en música antiga i s'ha forjat en el món del jazz; és deixeble de Hopkinson Smith i col·laborador habitual de Jordi Savall.

Va estudiar guitarra clàssica a l'Acadèmia de Música de Noruega. El 1984 va ingressar a l'Schola Cantorum Basiliensis de Suïssa, considerat el centre de música antiga més actiu d'Europa, i allà va treballar sota el mestratge de Hopkinson Smith i Eugène Dombois fins al 1987.

En aquell moment, va rebre una oferta de Jordi Savall per formar part dels seus grups: Hespèrion XX, La Capella Reial de Catalunya i Le Concert des Nations. I és a través del seu treball amb el mestre Savall que ha obtingut un coneixement profund de la música francesa per a viola de gamba del segle XVII i ha realitzat nombroses gravacions i concerts arreu del món. Va ser l'esposa de Savall, la soprano Montserrat Figueras, qui el va introduir a la música vocal espanyola dels segles XVI i XVII.

A partir de 1987 s'estableix a Verona, on treballa sobre noves formes interpretatives de la música italiana del segle XVII. A Itàlia està en contacte amb una civilització que sempre ha enfocat el modernisme com a tradició, i procura integrar intuïció i investigació per cercar un concepte global d'estil i estètica de la música barroca.

La discografia de Rolf Lislevand com solista és editada pel segell francès Astrée-Auvidis. Des del seu primer àlbum amb música del llaütista italià Hieronymus Kapsberger, ha obtingut premis internacionals com ara el Diapason d'Or, Choc de le Monde de la Musique i 10 de Répertoire.

És un dels grans intèrprets de compositors espanyols del Renaixement, amb especial atenció al segle XVI, ja que respecta els criteris, les formes i els instruments originals de l'època, que es complementen a vegades amb danses renaixentistes.

Des de 1993, Lislevand és professor de la Staatliche Hochschule für Musik a Trossingen, Alemanya, on treballa guiat per un concepte humanista de l'artista i l'ésser humà. També és professor al Conservatori de Tolosa.

Sabies que...?

Pere Andreu Jariod, divulgador musical

... Rolf Lislevand va dedicar-se al jazz, abans que a la música antiga?

Va ser com a guitarrista. Eren els anys vuitanta, una època de noves tendències en la música jazz. El músic noruec considera aquella etapa inicial "una manera d'accedir a la música, molt important i significativa". Per a Lislevand la improvisació és molt important i és el que demana més temps. "Amb la improvisació tens la possibilitat d'adaptar-te al moment actual, d'establir un diàleg especial amb el públic i els músics i, de vegades, amb tu mateix".

... per al tiorbista i guitarrista nòrdic, cada època de l'any té el seu instrument?

En una entrevista a Catalunya Música, li van preguntar amb quin instrument es trobava més a gust. Lislevand va respondre: "Depèn del cicle de l'any. La Primavera és el Renaixement, per a mi. Aleshores em sento molt atret per la vihuela i el llaüt renaixentista. A la tardor, hi ha alguna cosa que em porta al barroc alemany. La guitarra barroca —espanyola i italiana— és un instrument extravertit, molt petit i lleuger. Té un temperament i una expressió molt forta. Potser sigui la guitarra barroca l'amic més íntim".

... Hopkinson Smith va ser mestre de Rolf Lislevand?

Aquest músic nord-americà es considera el primer gran referent de la interpretació del llaüt. Lislevand

el recorda, amb gran admiració i respecte, com "un músic d'un talent excepcional, una inspiració molt especial". I reconeix que la seva manera de tocar "té algunes coses seves, segurament". Amb el pas dels anys, Lislevand i Smith han col·laborat plegats, al costat de Jordi Savall. Rolf Lislevand fa gairebé trenta anys que treballa amb el músic català.

... per a Lislevand, la música antiga està més a prop de la música actual que altres músiques?

Per al músic noruec, "hi ha un públic molt jove que escolta la nostra música perquè penso que l'esperit del nostre temps, d'alguna manera, està més a prop del 1600 o 1700, que no pas del Romanticisme, que el veig molt llunyà dels temps actuals. La música del Barroc té uns sons més transparents, uns colors més suggestius. I va ser una època decadent, i crec que una mica la nostra també ho és".

... segons un teòric del segle xv, la guitarra era un invent dels catalans?

Així ho afirma Johannes Tinctoris en el tractat *De inventione et usu musicae*, de 1481. Deia Tinctoris: "(...) aquest instrument inventat pels catalans, que uns anomenen guitarra i altres guiterna". L'instrument al que es referia el teòric flamenc era més petit que la guitarra clàssica que coneixem actualment, i tenia una forma que recordava al llaüt.

Recomanacions

Pere Andreu Jariod

La Mascarade

Obres de Corbetta i de Visée
Rolf Lislevand (tiorba i guitarra barroca)
CD ECM (2016)

Rolf Lislevand suona Corbetta

Vídeo d'un fragment d'un concert en directe
youtu.be/jjd-ku70jBA

Scaramanzia

Obres de Corbetta, Carbonci, Pellegrini i Lislevand
Rolf Lislevand (tiorba i guitarra barroca)
Ulrik Gaston Larsen (guitarra i tiorba)
Bjørn Kjellemyr (colascione)
Thor-Harald Johnsen (guitarra barroca)
CD NAÏVE (2015)

Codex

Obres de Santiago de Murcia
Ensemble Kapsberger
Rolf Lislevand (guitarra barroca)
CD NAÏVE (2005)

Intavolatura

Obres de Johann Sebastian Bach
Rolf Lislevand (llaüt barroc)
CD NAÏVE (2000)

Entrevista a Rolf Lislevand, a Catalunya Música (2008)
www.ccma.cat/catradio/alacarta/solistes/conversa-amb-el-llautista-rolf-lislevand/audio/250066/

Guitarres i guitarrers d'escola catalana. Dels gremis al Modernisme

Joan Pellisa
318 pàgines
AMALGAMA EDICIONS (2011)

Propers concerts

Divendres **7 de juliol**. 21 h.
Claustre del Monestir de Sant Daniel
Preu: 15 €

LUCAS & ARTHUR JUSSEN PIANO A QUATRE MANS

Diumenge **9 de juliol**. 20 h. Auditori de Girona
Preu emocional: Posa preu a les teves emocions (entrada lliure)

JONC MANEL VALDIVIESO DIRECTOR **CRISTINA FAUS** MEZZOSOPRANO **COR INFANTIL DE L'ORFEÓ CATALÀ** **COR DE NOIES DE L'ORFEÓ CATALÀ**

